

GROTH, Klaus, Nederduits dichter en prozaschrijver (Heide, Holstein, 24 april 1819 - Kiel 1 juni 1899).

Groth was eerst klerk te Heide, daarna kweek-schoolleerling te Tonder en onderwijzer te Heide, waar hij vooral mateloos veel las en studeerde. Tijdens een verblijf voor herstel op het eiland Fehmarn (1847-'53) ontstond de dichtbundel Quickborn (1852), waardoor Groth de grondlegger werd van de nieuwe Nederduitse literatuur. De grote populariteit van het boek gaf aanleiding tot een eredoctoraat te Bonn (1856), een privaattochterschap (1858) en een titulair professoraat (1866) voor Duitse taal- en letterkunde aan de universiteit te Kiel.

Groth werd onmiddellijk na het verschijnen van zijn Quickborn van Vlaanderen uit benaderd door H. Bauduin met het verzoek zich bij de Vlaamse taalbeweging aan te sluiten. Ook C.J. Hansen trachtte Groth van 1860 af in te palmen voor zijn Aldietsche Beweging (z. aldaar). Op zijn uitnodiging nam Groth in 1861 deel aan het Kunstcongres te Antwerpen. Op een tocht door Vlaanderen leerde hij talrijke letterkundigen kennen, o.w. de gezusters Loveling te Nevele en Guido Gezelle te Brugge. Te Gent werd hij lid van De Taal is gansch het Volk. In 1875 was Groth met een lezing ingeschreven voor het Nederlandsch Congres te Maastricht, doch hij was niet aanwezig. Toen Hansen vanwege zijn Aldietse spellingideeën steeds vaker en scherper werd aangevallen, sprong Groth hem loyaal bij (b.v. in de Nederlandsche Dicht- en Kunsthalle van 1882-'83: Dietsche beweging. Eene keerzijde omgekeerd, tegen Prayon van Zuylens opstel De keerzijde van het Dietschlandisme), doch inzake de spelling is de sceptische Groth nooit één stap nader gekomen. In 1889 publiceerde Hansen een uitvoerige biografie van Groth en zorgde hij voor een luisterrijke hulde aan de zeventigjarige in de Nederlandsche Schouwburg te Antwerpen, waarvoor Peter Benoit op tekst van Groth het lied Mijn Moederspraak componeerde. Een gelijksoortige hulde in 1899 bracht niet meer de oude Hansen, doch wel de jonge De Mont op de voorgrond, die een tijdlang met Groth correspondeerde. Enige invloed op de V.B. heeft Groth niet gehad, evenmin als de V.B. veel voor Groth heeft betekend; wel werd hij door toedoen van Hansen bij de „Aldietse” zijtak ervan betrokken, zij het zonder enige concrete bemoeiing terzake.

WERKEN: *Sämtliche Werke*, 8 dln., uitgegeven door F. Pauly, I. Braak en R. Mehlem (1954-'65); - in Nederlandse ver-

taling: *Trina* (vert. R. Loveling, 1864); - *De Roodgieter Meester Lamp en zijne dochter* (vert. C.J. Hansen, 1868); - *De Eksterhof* (vert. U. Kneppelhout, 1873); - *Uit mijn jongensparadijs* (vert. Agricola, pseudoniem van G. Velderman, 1876).

LITERATUUR: C.J. Hansen, *Klaus Groth* (1889); - G. Seelig, *Klaus Groth* (1924); - R. Mehlem, *Klaus Groths Beziehungen zur flämischen und niederländischen Literatur*, in *Jahrbuch des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung* (1959); - L. Verbeeck en L. Simons, *Groth, Klaus*, in *Moderne Encyclopedie der Wereldliteratuur*, III (1965).

LUDO SIMONS